

Què és ser català?

Per tal com Catalunya (els Països Catalans) és (són) una nació sense Estat, a cada pas ens trobem acarats al problema d'haver de definir què és ser català. Així, per a uns ho és aquell que viu i treballa a Catalunya, o aquell que viu i treballa a Catalunya i en vol ser, o aquell que parla en català; d'altres ho resolen dient que ser català és una manera de ser... Etcètera. Com a conseqüència d'aquest estat de coses, ens trobem amb catalans que no tenen consciència nacional, d'altres que, directament, no en volen ser, de catalans, i se senten espanyols, d'altres que juguen de botiflers, d'altres que només se senten catalans quan són agredits o insultats per no catalans... I un altre etcètera. Per acabar-ho d'adobar, hi ha alguns polítics que, posant el carro davant el cavall, identifiquen el seu partit amb la nació, i aleshores consideren anticatalans tots els qui no combreguen amb les seves rodes de molí, i a l'inrevés, hi ha polítics que supe-diten els interessos de la nació als del partit... I embolica que fa fort. Per si tot això no fos prou per embolicar la troca, tenim l'Estatut d'Autonomia i la Constitució espanyola actuals. De manera, doncs, que al català li diuen que té la nacionalitat catalana, però quan treu el passaport veu que és de «nacionalidad española». Li diuen que la llengua catalana és idioma oficial, però veu que el castellà és més oficial que el català i que, per consegüent, quan un senyor se li adreça en castellà, a Catalunya, no solament no se n'ha de sentir ofès, com és natural, sinó que ell ha de procurar de no ofendre l'altre contestant-li en català. Li diuen que té una bandera, però que aquesta bandera no la pot exhibir si no va acompanyada de l'espanyola i, encara, en tamany més petit que no aquesta i en una posició inferior. Li diuen que... Bé, tots sabem massa bé les coses que li diuen, de manera que no cal continuar.

És clar, amb tot això, els catalans patim d'una crisi d'identitat. Hem acabat per no saber què som ni qui som. Segons la literatura psicoanalítica, entre les formes bàsiques de patologia de la identitat, hi figura la «identitat adscripta», o sigui aquella que sorgeix dels elements dels «rols adscrits», com ara l'edat, el sexe, la raça, la nacionalitat, la pertinença a categories socials o a col·lectivitats que hom no pot elegir. Segons de Levita (*The Concept of Identity*, Mouton & Co., 1965), són poques les defenses possibles contra una identitat adscripta. Les reaccions patològiques, en aquest cas, adquireixen el caràcter de quelcom que fingim. Hom es capté com si no fos allò que és. Karen Horney (*Our Inner Conflicts*, N.Y. 1945) considera que aquesta manera de «captar-se com sí...» és el símptoma neuròtic per excel·lència. Sense voler penetrar a fons en un camp que ens portaria molt lluny, només n'hem fet esment per tal de subratllar la gravetat de la nostra situació, i, en certa manera, perquè, de fil en agulla, podríem explicar-nos moltes de les conductes que descobrim entre la població catalana actual, com ara la dels catalans que reneguen conscientment de la seva nacionalitat, o sigui que no fan més que reemplaçar la identitat adscripta per aquella adoptada. La persona que accepta la seva identitat assolix de reconciliar la representació de sí mateix com a català amb el seu sí-mateix ideal. La que no ho aconsegueix es pot refugiar en la seva identitat adoptada, per mitjà de transaccions de «rol», per tal com pot trobar en el rol adoptat un caràcter distintiu complementari, que pot ser el de la superioritat respecte al rol adscrit del qual renega.

Nosaltres creiem que una clarificació dels conceptes que han de servir de suport a la nostra identitat nacional és una qüestió urgent d'higiene mental. La disgregació de la

identitat entre la població catalana portarà indefectiblement a la disgregació de la nació catalana. Si no sabem qui som, no podrem assumir la pròpia identitat nacional. Quan diem que Catalunya (els Països Catalans) és (són) una nació, estem afirmant que ser català configura una identitat; que tenim una llengua única que és la catalana; que aquesta llengua constitueix el signe més distintiu de la nostra identitat nacional i, per tant, hem de defensar-la, conrear-la i utilitzar-la en tots els nivells de la nostra vida col·lectiva; que per tal de poder sentir-nos ciutadans de Catalunya (dels Països Catalans), hem de poder anar pel món amb documents que certifiquin la nostra nacionalitat; que de bandera, com de llengua, només en tenim una; que no volem ser «subdits» de cap Estat aliè, sinó ciutadans del propi.

Després de tants anys de rentada de cervell, d'intents d'assimilació, de colonialisme cultural, de dominació, per part de la metròpoli, tot el cos social dels PP.CC. ha caigut en un estat d'alienació. Solament un tractament enèrgic podrà fer possible que aquest cos recobri la salut mental. Cal que comencem els adults per sotmetre'ns al tractament i que, després d'una anàlisi profunda, un cop guarits de la neurosi i ben acceptada la nostra identitat nacional, comencem a tractar els nostres fills per tal que aquests puguin ja tenir, al seu torn, fills lliures d'aquesta maldia nefanda. De la decisió que prenguem al respecte, dependrà que els nostres néts *continuin essent catalans de parla catalana*. Com hem dit repetides vegades, pensem que no n'hi pot haver d'altres: *o seran catalans de parla catalana, o no seran catalans*. Tota la resta és retòrica o demagògia.

JORDI ARBONÈS
de l'Obra Cultural Catalana
(Buenos Aires, Argentina)